
'n Woord van AFRILEX

'n Taal voldoen aan die algemene definisie van standaardisering wanneer daar 'n grammatika, spel- en skryfreëls, woordeboeke en terminologie in daardie taal beskikbaar is. 'n Standaardtaal is gekodifiseer en eenvormig. Tale verander egter, ontwikkel en word gemoderniseer en daarom is standaardisering 'n voortdurende proses.

Aangesien taal dinamies is, is dit heeltemal natuurlik dat die woordeskat, spelling en skryfwyse van 'n taal sal verander. Hierdie veranderinge word weerspieël in die manier waarop veral die spelsisteem van 'n taal aanpas by die ontwikkeling van daardie taal. Gewoonlik bly die basiese spel- en skryfbeginsels onveranderd, maar taal ontwikkel en moderniseer en hierdie proses het gewoonlik 'n invloed op die spelling en skryfwyse.

Die spel- en skryfreëls van die amptelike Suid-Afrikaanse tale moet dringend hersien word. Die verskillende Nasionale Leksikografiese Eenhede (NLE's) van die Pan-Suid-Afrikaanse Taalraad (PanSAT), die Terminologiekoördineringsafdeling (TKA) van die Nasionale Taaldiens (NTD), Department van Kuns en Kultuur (DKK), en ander individue of organisasies wat besig is met die saamstel van algemene of vakwoordeboeke kan nie woordeboeke vir die verskillende amptelike tale maak sonder gestandaardiseerde spel- en skryfwyses nie. Vertalers kan nie vertaal en uitgewers kan nie publiseer sonder gestandaardiseerde spel- en skryfreëls nie. Daar is gevolglik 'n behoefte aan 'n betroubare dokument om te raadpleeg oor die skryf-, spel- en redigeerëls vir elk van die amptelike tale.

Die Taalkommissie van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns behartig die Afrikaanse spel- en skryfreëls. Hierdie Kommissie publiseer die *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls* (AWS). Die AWS is alreeds verskeie kere hersien en elke hersiening weerspieël die veranderinge in die Afrikaanse taal oor die vorige dekades. Die verskillende Taalkommissies het probeer om by te bly by die dinamiese groei van Afrikaans oor die dekades deur die veranderinge in die spelling en skryfwyse in elke hersiene bewerking van die AWS te inkorporeer.

Dokumente wat die spel- en skryfreëls behandel, bestaan wel in al die Afrikatale, maar hierdie dokumente is verouderd en nie so omvattend as wat hulle veronderstel is om te wees ten einde in die hedendaagse behoeftes op die verskillende kommunikasiegebiede ten opsigte van kennisverspreiding te voorsien nie. Die spel- en skryfreëls moet dringend hersien en gemoderniseer word. Taal kan nie in geskrewe kommunikasie gebruik word of in woordeboeke gedokumenteer word as die spel- en skryfwyse nie gestandaardiseer is nie. Nuwe terme wat geskep word, benodig 'n stewige taalkundige basis met behoorlike woordvormingsbeginsels as norm.

PanSAT het alreeds met hierdie projek begin deur die Nasionale Taalliggame te versoek om die bestaande spel- en skryfreëls te hersien. Die PanSAT-strukture (bv. die Nasionale Taalliggame (NTL'e), die Provinsiale Taalkomitees (PTK's), en die Nasionale Leksikografiese Eenhede (NLE's)) wil graag met die nasionale en provinsiale Departemente van Kuns en Kultuur, van Onderwys en van Kommunikasie saamwerk. Die finale dokumente vir elk van die amptelike Afrikatale behoort produkte van konsultatiewe meganismes te wees waarvoor die verskillende sprekers van die amptelike tale regmatig eienaarskap kan aanvaar.

Die Nasionale Taalliggame is goed geposisioneer om 'n produk te lewer met normatiewe reëls oor spelling en skryfwyse vir elk van die amptelike Afrikatale, wat kommunikasie in Suid-Afrika sal verbeter. Die tegniese komitees (TK's) wat met die standaardisering toevertrou is, sal moet besluit oor die graad van hersiening wat vir die verskillende tale benodig word. Sommige van die Nasionale Taalliggame het alreeds met die hersiening van die spel- en skryfreëls vir hul onderskeie tale begin.

Die tegniese komitees (TK's) sal die bestaande dokumente oor spel-, skryf- en redigeerreëls nagaan en/of hersien. Hulle sal ook fokus op naamgewings- en woordvormingsbeginsels, en op afkortings- en puntuasiebeginsels. Hierdie proses behels standaardisering sowel as modernisering van die bestaande reëls.

Die uitset sal nege produkte wees wat maklike verwysing na die spel- en skryfreëls van die nege amptelike Afrikatale sal moontlik maak. Hulle sal gebruik word as vinnige verwysingsbronne wat ook omvattende woordelyste sal bevat wat die reëls illustreer.

Ek dink ek praat namens al die AFRILEX-lede wanneer ek sê dat ons almal daarna uitsien om hersiene spel- en skryfreëls vir al ons amptelike Suid-Afrikaanse tale te hê.

Dr. Mariëtta Alberts
President: AFRILEX
PanSAT
Privaat sak X08
ARCADIA 0007
Tel: +27 (0)12 341 9638 Faks: +27 (0)12 341 5938
E-pos: marietta@pansalb.org.za
AFRILEX-tuisblad:
<<http://www.up.ac.za/academic/libarts/afrilang/homelex.html>>

A Few Words from AFRILEX

A language complies with the common definition of standardisation if there are grammars, spelling and orthography rules, dictionaries and terminology available in that language. A standard language is codified and uniform. Languages, however, change, develop and are modernised and therefore standardisation is an ongoing process.

Since language is dynamic, it is quite natural for the vocabulary, spelling and orthography of a language to change. These changes are reflected in the way that especially the spelling system of a language adapts according to development in that language. Usually the basic spelling and orthography policies and principles remain unchanged but languages develop and modernise and this process usually has an effect on the spelling and orthography.

The spelling and orthography rules for the official South African languages need to be revised urgently. The various National Lexicography Units (NLUs) of the Pan South African Language Board (PanSALB), the Terminology Co-ordination Section (TCS) of the National Language Service (NLS), Department of Arts and Culture (DAC), and other individuals or organisations who are compiling general or technical dictionaries cannot make dictionaries for the various official languages without standardised spelling and orthography. Translators cannot translate and publishers cannot publish without standardised spelling and orthography rules. There is therefore a need for a reliable document to consult on orthography, spelling and editing rules for each of the official South African languages.

The Taalkommissie van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns (the Language Commission of the South African Academy for Science and the Arts) deals with Afrikaans spelling and orthography rules. This Commission publishes the *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls* (AWS). The AWS has been revised several times already and each revision reflects the changes in the Afrikaans language throughout the past decades. The various Language Commissions tried to keep abreast of the dynamic growth of Afrikaans throughout the decades by incorporating changes in the spelling and orthography in each revised version of the AWS.

Documents dealing with spelling and orthography rules do exist in all the African languages but these documents are outdated and are not as comprehensive as they should be in order to address today's needs in the various fields of communication with regard to knowledge dissemination. The spelling and orthography rules need to be revised and modernised urgently. Language cannot be used in written communication or documented in dictionaries if the spelling and orthography rules are not standardised. New terms that are created need a solid linguistic basis with proper word-forming principles as norm.

PanSALB has already embarked on this project by requesting the National Language Bodies to revise the current spelling and orthography rules. The PanSALB structures (e.g. the National Language Bodies (NLBs), the Provincial Language Committees (PLCs), and the National Lexicography Units (NLUs)) would like to collaborate with the national and provincial Departments of Arts and Culture, of Education, and of Communication. The final documents for each of the official African languages should be products of consultative mechanisms of which the different speakers of the official African languages could rightfully claim ownership.

The National Language Bodies are well positioned to deliver a product with normative rules on spelling and orthography for each of the official African languages, that would enhance communication in South Africa. The Technical Committees (TCs) entrusted with standardisation will have to decide on the degree of revision that is needed for the respective languages. Some of the National Language Bodies have already started with the revision of the spelling and orthography rules of their respective languages.

The Technical Committees (TCs) will revisit and/or revise existing documents on spelling, orthography and editing rules. They will also focus on naming and word forming principles, and on abbreviation and punctuation principles. This process entails standardisation as well as modernisation of the existing rules.

The output will be nine products that will make easy reference to the spelling and orthography rules of the nine official African languages possible. These will be used as quick reference tools that will also include appropriate word lists illustrating the rules.

I think I speak on behalf of all the AFRILEX members when I say that we are all looking forward to having revised spelling and orthography rules for all our official South African languages.

Dr Mariëtta Alberts
President: AFRILEX
PanSALB
Private Bag X08
ARCADIA 0007
Tel: +27 (0)12 341 9638 Fax: +27 (0)12 341 5938
E-mail: marietta@pansalb.org.za
AFRILEX home page:
<http://www.up.ac.za/academic/libarts/afrilang/homelex.html>